

U 12. prosince 2008
ROČNÍK 18 V ČÍSLE:

Setkání oceněných vědců u rektora UP • Zástupci odborových organizací na olomoucké univerzitě jednali o nové Kolektivní smlouvě • Rozhovor s PhDr. P. Urbáškem o Světovém kongresu orální historie v Mexiku

Známý biblický příběh v moderním provedení nabízí opera B. Brittena „Noye's Fludde/Noemova plavba“ v olomouckém chrámu Panny Marie Sněžné 1. a 2. 12. v nastudování dr. G. Hurwortha, australského muzikologa, skladatele, dirigenta a pedagoga, který v současné době působí na Katedře muzikologie FF UP. Na realizaci se mj. podíleli studenti a collegium musicum z téže katedry, studenti ze St. Cloud State Univerzity v Minnesotě, členové opery MDO, hudebníci z Melbourne a Londýna, pedagogové a studenti Katedry hudební výchovy PdF UP a mnoho dalších.

-red-, foto -tj- ▶

Polské kulturně vzdělávací centrum UP zahájilo svou činnost

■ Prohlubování česko-polské kulturní vzájemnosti nalézá v současné době garanci i potřebné finanční prostředky v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj. Tento fond spolufinancuje Program přeshraniční spolupráce Česká republika-Polská republika 2007–2013 – projekt Česko-polské kulturně-vzdělávací partnerství, jehož společnými řešiteli jsou pracovníci a doktorandi sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP a bohemisté z Opolské univerzity v Opoli.

A tak se mohla dne 20. 11. za účasti generálního konzula Polské republiky J. Kronholda (na snímku zleva s vedoucí sekce polonistiky prof. M. Sobotkovou a prof. J. Czaplínskou z opolské univerzity), zástupkyně Krajského úřadu Olomouckého kraje M. Klímové a studentů a pracovníků partnerské opolské bohemistiky uskutečnit mezinárodní konference *Spory o Polsko a jejich odraz v polské literatuře 20. století*. Reflexe nad společensko-kulturními poměry v Polsku před rokem 1989 a v současnosti byly naplní referátů věnovaných možnostem česko-polského kulturního dialogu (M. Sobotková), „kulturnímu šoku“ způsobenému novými historiografickými pracemi o soužití Poláků a Židů v nedávné minulosti (M. Hanczakowski), čes-

kým tlumočením básnického díla Z. Herberta v souvislosti s 10. výročím úmrtí tohoto předního

ho polského básníka, esejisty a dramatika (M. Sobotková), „smetištnímu průzkumu“ tvorby nejmladších polských prozaiků (M. Bořilová a J. Jeništa), obrazu současného Polska v díle básníka a dramatika T. Rózewicze (M. Hořák a M. Binková) a konfliktu pravdy a lži v undergroundové zpívané poezii vznikající za výjimeč-

ného stavu v Polsku na počátku 80. let 20. století (A. Tarnawska). Byl tak učiněn první krok v činnosti nově založeného Polského kulturně-vzdělávacího centra UP, jež bude organizovat jak následující vědecké konference, tak aktivity Klubu přátel polského kina.

-if-, foto -tj-

Rektoři apelují na Poslaneckou sněmovnu

■ Plénum ČR přijalo na svém 98. zasedání, konaném 4. 12. na VSE v Praze, následující usnesení:

1. ČR si plně uvědomuje vážnost situace v souvislosti s možnými dopady celosvětové finanční a ekonomické krize na stabilitu hospodářských a politických poměrů v České republice. Předpokladem stabilního vývoje je nepochybně partnerství vlády, vysokých škol a zaměstnavatelského sektoru podložené vzájemnou důvěrou v plnění daných slibů.

2. ČR v této souvislosti upozorňuje na to, že vláda deklarovala priority vzdělání a výzkumu, a přitom dva roky po sobě snižuje rozpočet vysokých škol. Aktuální návrh rozpočtu pro rok 2009 vůči roku 2007 při započtení inflace představuje pokles přibližně o 12 %. Apeluje proto na Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR, aby v závěrečném čtení věnovala této naléhavé výzvě odpovídající pozornost.

3. ČR stále podporuje potřebu kvalitní reformy terciárního vzdělávání, avšak v současné situaci musí jednoznačně konstatovat, že reformu lze uskutečnit jen tehdy, je-li pro ni prostor. Reformy jsou předem odsouzeny k nezdaru, pokud reformované subjekty bojují o holé přežití.

4. ČR vítá výzvu MŠMT k diskusi nad zamýšleným věcným návrhem zákona o terciárním vzdělávání, kterým budou ideové náměty Bílé knihy terciárního vzdělávání transformovány do podoby realizovatelné v podmínkách České republiky.

-red-

Rektor UP ocení nejlepší studenty a autory monografií

■ Rektor UP prof. L. Dvořák předá na začátku příštího roku čestná uznání a ceny vědeckým pracovníkům a studentům UP. Mezi oceněnými budou autoři vědeckých monografií a mimořádných publikačních počínů z řad zaměstnanců UP, autoři nejlepších studentských vědeckých nebo uměleckých prací na jednotlivých fakultách UP a úspěšní sportovci z řad studentů UP. (Více viz www.upol.cz/nc/zpravy/aktuality.)

-red-

Divadlo hudby Olomouc, Univerzita Palackého a Lékařská fakulta UP

si vás dovoluji pozvat na slavnostní uvítání knihy

Pavel Maňák: Čtení (nejen) o ruce, které se uskuteční

ve středu 17. 12. 2008 v 19.30 hod. v Divadle hudby Olomouc.

Knihy známého traumatologa právě vydaná Univerzitou Palackého péčí jejího Vydavatelství přináší čtivý příběh chirurgie ruky, historii tohoto oboru, jeho průkopníky a různé přístupy k němu. Monografie však pojednává ruku i jako významný kulturní fenomén, a stává se tak atraktivní i pro laické čtenáře.

Setkání oceněných vědců u rektora UP

■ Držitel letošní Ceny za výzkum ministra školství prof. M. Peřtek, CSc. (druhý zleva), zástupce přednosty Ústavu imunologie FNO a LF UP a vedoucí Laboratoře imunogenomiky a proteomiky (LIGP), laureát Národní ceny vlády Česká hlava 2008 prof. P. Hobza, DrSc. (uprostřed), vědecký pracovník Katedry fyzikální chemie PĚF a Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR,

a studentka prvního ročníku oboru Molekulární biofyzika na PĚF UP a letošní maturantka na Slovanském gymnáziu v Olomouci J. Geletičová, která zvítězila v soutěži Česká hlavička 2008, byli hosty rektora UP v jeho pracovně 8. 12. Za účasti prorektorky UP pro záležitosti vědy a výzkumu prof. J. Ulříchové, CSc., představitelů Přírodovědecké a Lékařské fakulty a kancléře UP jim prof. L. Dvořák poblahopřál k dosaženým úspěchům a poděkoval za vynikající reprezentaci olomoucké univerzity.

-red-, foto -tj-

Student olomoucké univerzity opět mistrem republiky v olympijském šplhu

■ A. Novák, posluchač třetího ročníku oboru Aplikovaná tělesná výchova FTK UP (na snímku vpravo), se už počtvrté stal mistrem České republiky v olympijském šplhu. V hlavní kategorii mužů splnil nejprve kvalifikační limit pro postup do finále, aby poté s časem 5,35 s na osmimetrovém laně soutěž vyhrál. V současné době je s časem 5,31 s držitelem světového rekordu ve šplhu na osmimetrovém laně. Soutěže, která proběhla 29. 11. v prostorách nákupního centra Olomouc City, se zúčastnil také K. Krátký (vlevo), student prvního ročníku oboru Rekreatologie FTK UP, který závod ukončil sedmáctou příčkou.

-map-, foto -man-

Obdivuhodná pouť do Compostelly

■ Bez technické či společenské podpory, jakož i bez sponzorů se obešel Bc. Zdeněk Titzl, student prvního ročníku navazujícího magisterského studia Aplikované tělesné výchovy na FTK, když absolvoval svatojánskou cestu do Santiaga de Compostella. Za šest měsíců, tj. celkem 120 aktivních dní, ujel 3 515 km, a to 670 km severní cestou, 1170 km portugalskou cestou, 200 km „na konec světa“, 30 km anglickou cestou, 105 km jižní cestou, 120 km francouzskou cestou. Olomoucký student podal tento úctyhodný výkon navzdory amputaci levé dolní končetiny na běžném turistickém kole a jeho úspěch byl zanesen do knihy oficiálních českých rekordů.

Blahopřejeme.

-red-, foto archiv Z. Titzla

Studium přírodních věd jako zábava

■ Jak učinit vědu, která je zábavná pro odborníky, zábavnou i pro mladé studenty? Takové bylo ústřední téma třetího ročníku konference s mezinárodní účastí, která se pod názvem „Nové metody propagace přírodních věd mezi mládeží“ a podtitulem „Věda je zábava“ uskutečnila ve dnech 6.–7. 11. pod patronací Přírodovědecké a Pedagogické fakulty UP. V prostorách Arcidiecézního muzea prezentovalo téměř 70 aktivních účastníků konference příspěvky z oblasti popularizace chemie, matematiky, fyziky, biologie, geografie a dalších přírodovědných oborů, a to jak verbálně, tak i formou posterů, diskusí nebo dramatických vystoupení. Vzhledem k blížícímu se závěru projektu MŠMT „STM-Morava“ šlo také o zúčtování a vyhodnocení jeho dílčích podprojektů, které se všechny podílely soutěžní formou na rozvoji a zlepšení vztahu studentů základních a středních škol k přírodním vědám. Díky účastníkům, kteří zavítali do Olomouce z jiných měst a univerzit, bylo také umožněno srovnání, sebereflexe a případná sebekritika, neboť jak se ukázalo, popularizaci přírodních věd i inovaci jejich výuky se na vysoké úrovni věnují pedagogové a vědci i v Ostravě, Hradci Králové nebo Bratislavě.

Velkou pozornost vyvolaly příspěvky věnované výsledkům sociologického průzkumu zabývajícího se popularitou fyziky, chemie a matematiky mezi žáky středních škol v Olomouckém kraji. Potěšujícím zjištěním jistě bylo, že zájem mládeže o přírodní vědy a zejména o chemii znamená – snad i díky aktivitám pedagogů a vědců z PĚF a PdF UP – sice mírný, ale postřehnutelný vzestup.

V rámci konferenčního jednání byly představeny jak nové soutěže (např. Středoevropská matematická olympiáda, Labyrint fyziky, chemie a matematiky nebo Přírodovědný klokan), tak i novinky v realizaci těch ověřených a již dlouhodobě existujících aktivit, jako je Fyzikální olympiáda. Nechyběly ani prezentace nových metod a postupů zvyšujících nejen kvalitu, ale i atraktivitu výuky přírodovědných předmětů. Zde účastníky konference zaujal např. projekt spolupráce středních škol se

subjekty lokální komunity nebo možnosti inovace výuky „oblíbeného“ tématu na středních školách – řešení kvadratických rovnic.

Organizátoři konference tak mohli konstatovat, že se již potřeby podařilo přilákat do Olomouce řadu lidí nejen zapálených pro přírodní vědy, ale i schopných svůj zápal předávat mladé generaci tak, aby se podařilo zastavit celosvětově neblahou tendenci poklesu zájmu mladé generace o náročnou, ale krásnou studium přírodních věd. Lze doufat, že konferenční fórum tak přispělo nejen k výměně nápadů, jak rozvíjet tyto činnosti, ale přineslo jeho účastníkům i potřebnou energii pro pokračování jejich práce díky setkání se stejně nadšenými propagátory a pedagogy.

▲ Věhlas konference přilákal do Olomouce i významné osobnosti z historie přírodních věd: svou odbornou i lidsky zajímavou disputací účastníkům předvedli dva velkáři – prof. D. I. Mendělejev a objevitel dynamitu A. Nobel (v dokonalém podání účastníků z Ostravské univerzity)

Budeme si přát, aby i příští ročník této konference přispěl minimálně stejnou měrou k podpoře a rozvoji nejen popularizačních aktivit v oblasti přírodních věd.

Další informace najdete na <http://sif.upol.cz>, resp. na <http://souteze.upol.cz>.

-lk-, mm-, -red-, foto archiv konference

Tématem spolupráce mezi pekingskou a olomouckou univerzitou se možná stanou aplikované pohybové aktivity

■ Delegace čtyř zástupců pekingské Sports University in Beijing navštívila ve dnech 26.–29. 11. Katedru aplikovaných pohybových aktivit FTK UP. S prof. H. Válkovou hovořili čínští hosté na téma budoucí spolupráce, o níž obě významná vzdělávací centra projevíla zájem. Součinnost by měla být zahájena prostřednictvím bilaterálního projektu *Kontakt*, jehož téma zní *Effects of APA on Persons with Disability*.

Projekty se shodnou tematikou podávají obě pracoviště na příslušná ministerstva školství k jejich hodnotícím komisím. Jak ale uvedla prof. H. Válková z Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP, čínští studenti na uvedené fakultě úplnou novinkou nejsou. Každý letní semestr, v rámci studijního programu *Erasmus-Mundus APA*, již tyto posluchači na FTK studují. Tři z nich daná studia ukončili, jejich práce, jakož i práce ostatních studentů *Erasmus-Mundus* jsou publikovány v *Acta Gymnica UPOL*. Další dva přijedou

v lednu. Garantka projektu za Univerzitu v Pekingu prof. Yan Lu zde působila v minulém roce také v rámci zmíněných mezinárodních studií, řekla Žurnálu UP prof. H. Válková a dodala, že Sports University in Beijing si FTK UP ke spolupráci nevybrala náhodou. Jsme pro tuto čínskou univerzitu zkušnějším partnerem, v oblasti aplikovaných pohybových aktivit zárukou kvality. FTK UP je sídlem Evropské federace pro APA, řekla prof. H. Válková.

Pokud by byl projekt vyhodnocen jako úspěšný, mohly by být pedagogické i studentské mobility uskutečňovány a financovány od akademického roku 2009/2010. Stejně tak by mezi oběma univerzitami mohly být navázány partnerské vztahy na poli vědy a výzkumu. Ověřili jsme si, že čínští studenti jsou velmi pracovití, zapálení pro studium a velmi dobře jazykově připraveni. Čeští učitelé a posluchači by zase mohli studovat v tak kvalitních sportovních zařízeních a technických podmínkách, jakými Česká republika dosud nedisponuje. Výsledky konfrontace typicky evropských exaktních přístupů s přístupy asijskými by pak mohly vyústit v inovaci diagnostických a intervenčních metod pro tak citlivé oblasti, jakými jsou pohybové aktivity a sport s postižením, dodala prof. H. Válková závěrem.

-map-

Rektorské volno

Rektor UP uděluje svým rozhodnutím členům akademické obce a zaměstnancům UP a jejich fakult z provozních a úsporných důvodů na den **2. 1. 2009** rektorské volno.

O způsobu zajištění nezbytných činností rozhodnou vedoucí zaměstnanci jednotlivých organizačních součástí UP.

Více informací viz www.upol.cz/zpravy/aktuality/.

O diagnostice a cílené biologické léčbě rakoviny

■ Cílená biologická léčba rakoviny, nová protinádorová léčiva nebo pokroky v diagnostice zhoubných nádorů – to byla témata třídenní konference onkologů, která proběhla ve dnech 26.–28. 11. v Regionálním centru Olomouc. Čtvrtý ročník tradičních *Dnů diagnostické, prediktivní a experimentální onkologie* s mezinárodní účastí, byl opět největším tuzemským setkáním tohoto druhu. Účastnili se jej především odborníci zaměřeni na základní, preklinické a klinický výzkum onkologických onemocnění. *Novinkou letošního ročníku je první sympozium o cílené biologické léčbě, které je součástí konference. Na tuto problematiku bude zaměřen celý páteční přednáškový den,*

uvedl předseda organizačního výboru konference a vedoucí lékař Laboratoře experimentální medicíny LF UP a FNO doc. M. Hajdúch, Ph.D. Hlavní přínos konference lze podle jeho slov spatřovat především ve vytváření prostoru pro dialog a přibližování onkologického výzkumu s klinickou praxí. *Je nesporné, že současný onkologický výzkum musí mít interdisciplinární charakter, a je zde tedy nutná provázanost a spolupráce vědců a odborníků zaměřených na klinickou praxi,* dodal doc. M. Hajdúch.

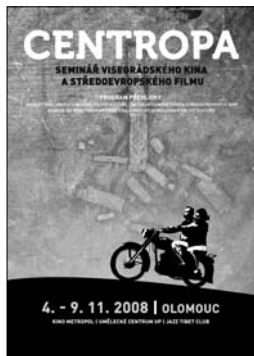
Organizátory této odborné akce jsou tradičně Sekce diagnostické a prediktivní onkologie České onkologické společnosti ČLS JEP, Laboratoř experimentální medicíny a Laboratoř molekulární patologie LF UP a FNO, Onkologická klinika FNO a LF UP, Komplexní onkologické centrum FNO, Nadace pro výzkum rakoviny, Sdružení Šance a společnost Solen.

-eh-, -red-, foto -tj-

Centropa: první ročník ve znamení polského magického realismu

■ Začátkem listopadu proběhl v Olomouci první ročník nově vzniklé přehlídky středoevropského filmu *Centropa*, jejímž ústředním tématem se stal „Magický realismus v polské kultuře“. Během šesti dnů bylo odvysíláno více než dvacet celovečerních filmů z České republiky, Slovenska, Rakouska, Německa, Maďarska, dokonce i koprodukční film Itálie a Francie, ale především mnoho filmů polských. Divákům byly nabídnuty jak filmy nové, např. film *Usinání* mladé polské režisérky M. Piekorz (ten dokonce v české premiéře), tak i třeba díla vzniklá v průběhu posledních deseti let. Po projekcích vybraných filmů následovaly i diskuse s režiséry či producenty, kde se mohli diváci dozvědět informace nejen o průběhu natáčení a úsměvných historkách z něj, ale i další plány autorů.

Podle slov Mgr. P. Bednařika, doktoranda Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF UP a uměleckého ředitele Asociace českých filmových klubů, hlavními důvody vzniku přehlídky bylo hned několik. Prvním z nich byl

zájem soustředit středoevropsky zaměřené aktivity do jednoho místa, kde by bylo možno představit distribuční novinky, ale i zajímavé starší věci. Jedním z dalších důvodů byla snaha zpřístupnit konkrétní téma a problematiku středoevropských zemí formou semináře.

Seminář se ovšem nezaměřil jen na film; návštěvníci mohli zavítat i na některý z doprovodných programů, třeba na výstavu polského komiksu, ve kterém byly ústředními postavami ženy, nebo na koncert netradičního hudebního uskupení *Kubiz* ze Slovenska či na besedu nazvanou „Umění překladu“, při níž čeští překladatelé P. Vidlák a P. Peč vyprávěli o nesnadnosti překladu díla současné polské spisovatelky O. Tokarczuk.

Přehlídku, která se uskutečnila ve Filmovém sále Uměleckého centra UP, kině Metropol a Jazz klub Tibet, pořádala Asociace českých filmových klubů, organizačně se na ní podíleli také zástupci projektu olomoucké polonistiky „Létající univerzita“.

-kč-

Soudní proces nanečisto

■ V dražební místnosti nové budovy pobočky Krajského soudu v Olomouci se 25. 11. uskutečnil druhý ročník *Czech Moot Court Competition*, tentokrát v obchodním právu, v níž měli soutěžící prostřednictvím simulovaného soudního procesu šanci uplatnit výsledky svého dosavadního, převážně teoretického právnického vzdělání, v praxi. Akce byla určena pro studenty 4. a 5. ročníků Právnické fakulty UP a přiměřeně se řídila procesními pravidly uplatňujícími se na soudech první instance.

Moot Court Competition je rozdělen na čtyři dílčí fakulturní kola, ve kterých studenti písemně řeší zadaný případ a čtyři nejlepší týmy postoupí do kola ústního, kde danou kauzu obhajují před porotou složenou z odborníků konkrétního odvětví práva. Vítězové z každého fakulturního kola mají šanci zúčastnit se kola celostátního, v němž se bude bojovat o vítězství, o čest vlastní fakulty i o finanční odměny.

Olomoucké fakulturní kolo soutěže realizovala studentská organizace ELSA Olomouc/The European Law Students' Association (www.elsa.cz) ve spolupráci s ostatními lokálními skupinami – Brnem, Prahou a Plzní, jež působí na zbylých právnických fakultách, a ELSA ČR, která celou akci zastrešuje.

Čtyřčlenná porota, v jejímž čele zasedla paní Mgr. J. Fialová, asistentka soudce působící na Vrchním soudě v Olomouci, měla za úkol nejen vést celé jednání, ale zároveň také hodnotit argumentaci a prezentaci soutěžících, stejně tak jako posoudit žaloby, které účastníci sepsali v písemném kole, a vyjádřit se k nim. V každé fázi jednání měli ještě porotci možnost klást doplňující otázky

Generálním partnerem celé akce byla advokátní kancelář DLA Piper, jež finančně přispěla na ceny a prostředky pro zorganizování soutěže, věcné dary pro vítěze do soutěže dodalo odborné nakladatelství Anag. Na dodržování pravidel a celkový chod soutěže dohlíželi studenti PF společně s hlavní organizátorkou fakulturního kola a moderátorkou soutěže P. Zychovou.

Případ, který je pro všechny fakulturní kola stejný, pro soutěž poskytli prof. K. Eliáš, jeden z nejuznávanějších českých právníků současnosti. Předmětem případu byl spor společnosti s ručením omezeným s ČNB v otázce možnosti uzavření smlouvy o prodeji akcií a s tím spojená otázka náhrady škody.

Tři přihlášené soutěžní týmy se v průběhu tří jednání utkaly každý s každým, tj. jak na straně žalobců,

tak i na straně žalovaných. Stání nebyla ukončena rozsudkem, ale návrhem na rozhodnutí soudu ze strany soutěžících.

Z velmi těsných výsledků soutěže nakonec vzešel jako vítěz tým studentů PF Z. Adameové a P. Sprinze, který získal kromě cen i možnost zúčastnit se národního kola, které se bude konat příští rok v Praze.

Podle ohlasů porotců, soutěžících i přítomného obecněstva se simulovaný proces vydařil a lze jen doufat, že se tato aktivita stane příjemnou tradicí na půdě PF UP.

Závěrem je třeba poděkovat všem soutěžícím, organizátorům, divákům a především porotcům za to, že přijali pozvání do soutěže a že se svých funkcích

zhostili na výbornou. Speciální poděkování ještě patří JUDr. R. Šinové, Ph.D., za pomoc s organizací soutěže.

-pz-, -red-, foto -tj-

Stručně

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení ČR uspořádala počátkem prosince na FF UP další z pravidelných přednášek. Tentokrát hovořil PhDr. O. Koupiš, Ph.D., z Benediktinského arcidiecézního sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Praze-Břevnově na téma „Pracovat se staršími gramatikami češtiny“.

***

Nadace Děti – kultura – sport z Uherského Hradiště přispěla v letošním roce FNO na diagnostickou techniku v hodnotě tří milionů korun – např. pro dětskou radiologii umožnila nákup nového ultrazvukového přístroje se zapojením do digitálního systému PACS.

***

V Kapli Božího Těla UC UP uvedla Katedra hudební výchovy PdF UP 3. 12. absolventský klavírní koncert posluchačky 6. ročníku KHV I. Černíčkové (obor hra na klavír a hudební výchova pod vedením Mga. L. Pulcherta).

-red-, foto archiv FNO a -tj-

Člen Katedry politologie a evropských studií FF UP publikuje na téma kohezní politiky EU v prestižním světovém nakladatelství

Nakladatelství Macmillan Group, které bylo založeno v roce 1843, je největší samostatné nakladatelství ve Velké Británii se sítí dceřiných společností a asociovaných zástupců v celém světě, včetně Evropy, Severní Ameriky, Austrálie, Dálného východu, Japonska, Indie, Blízkého východu, Afriky a Karibiku. Macmillan Group je významným nakladatelem v řadě tematických oblastí, které zahrnují obchodní, vzdělávací, akademické a praktické knihy, časopisy a významné referenční práce. Právě v tomto nakladatelském domě nyní vychází publikace, na níž se jako hlavní autor a editor podílel Mgr. D. Marek, Ph.D., M.A., z Katedry politologie a evropských studií FF UP. Počin je o to cennější, že v publikacích Palgrave Macmillan česká politologie a evropská studia doposud zastoupeny nebyly.

EU Cohesion Policy after Enlargement je první rozsáhlou komparativní studií kohezní politiky Evropské unie (EU) po jejím rozšíření (2004 a 2007) a realizaci reformy této politiky (2006). Rozšíření a poslední reformy představují největší výzvu pro kohezní politiku od roku 1988, kdy byla zavedena, a vyvolávají

řadu otázek ohledně její implementace v programovacím období 2007–2013. Práce zkoumá implementaci kohezní politiky v rozšířené a značně diferencované EU a rovnoměrně využívá případové studie jak starých, tak nových členských zemí (Německo, Velká Británie, Španělsko, Irsko a Řecko; Polsko, Česká republika, Maďarsko, Litva a Rumunsko). Mezi klíčové otázky, jimiž se práce zabývá, patří analýza dopadů snížených finančních alokací kohezní politiky pro staré členské země, vlivu nové orientace politiky na tzv. Lisabonské cíle a implementace kohezní politiky v nových členských zemích, pro které je tato politika nejvýznamnějším zdrojem finančních transferů ze společného rozpočtu EU. Kniha je v celosvětové distribuci od 30. 10. 2008 s výjimkou USA, kde vychází 17. 2. 2009.

Knihu připravoval D. Marek především s M. Baunem z Valdosta State University v USA a je nejcennějším vědeckým výsledkem dlouhodobé spolupráce mezi KPES FF UP a Katedrou politologie na VSU.

Doc. J. Lach, Ph.D., M.A., vedoucí KPES

Zástupci odborových organizací na UP jednali o nové Kolektivní smlouvě

V prostorách Pedagogické fakulty UP se 1. 12. sešel dr. V. Klapal, předseda Koordinační odborové rady UP (dále jen KOR) s předsedy jednotlivých vysokoškolských odborových organizací UP, aby projednali další postup při tvorbě Kolektivní smlouvy UP. Zúčastnění reprezentanti odborových organizací Přírodovědecké a Pedagogické fakulty, Správy kolejí a menz a Rektorátu UP se po krátkém jednání shodli, že nová Kolektivní smlouva UP by měla být uzavřena na základě konsenzuální dohody KOR UP s vedením UP, a to včetně tříprocentní mzdové valorizace. Byli bychom rádi, kdyby vedení přistoupilo na náš návrh a v Kolektivní smlouvě ponechalo formulaci o tom, že KOR bude spolurozhodovat o vnitřním mzdovém předpisu, což bude konkrétním projevem úsilí o sociální smír, řekl Žurnál UP dr. V. Klapal.

V průběhu debaty o tom, jak by měl ve výsledku vypadat dlouhodobě připravovaný dokument, analyzovali odboráři současnou situaci. Diskutovali jak o původně předloženém návrhu, o jeho protinávru, předloženým později vedením UP, tak o současné situaci, kdy by propojením aktualizací obou zmiňovaných podkladů mělo dojít k formulaci finálního znění dokumentu. Z pohledu KOR UP by se příslušný dokument měl zabývat také tematikou sociálního fondu – odbory požadují jistou kontrolu nad jeho čerpáním; a tematikou stravování – odbory doporučují, aby byla sjednána možnost výběru stravování mezi menzou UP a poskytnutím tzv. stravenek v ceně příspěvku zaměstnavatele, a aby byla řešena diskrepance ceny mezi cizími strážníky a strážníky UP. Výsledný návrh Kolektivní smlouvy UP by měl v sobě také obsahovat limit týkající se dovolené – odbory požadují pro neakademické pracovníky dovolenou v trvání pěti týdnů. *Do smlouvy by také měly být prosazeny sankce za nedodržování termínů, přesně definován pojem „projednání“, který si zaměstnavatel občas plete s informováním,* dodal pro Žurnál UP dr. V. Klapal.

V závěru setkání pověřili předsedové základních odborových organizací dr. V. Klapala k dalším jednáním s právním oddělením UP. Výsledkem by měl být nový návrh Kolektivní smlouvy UP, dokumentu, jenž upravuje pracovní podmínky všech zaměstnanců, jejich nároky vyplývající z pracovního poměru, vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem a vztahy mezi zaměstnavatelem a odbory.

-map-

Jubileá

Blahopřejeme!

U příležitosti životního jubilea a odchodu z funkce přednosti Porodnicko-gynekologické kliniky FNO a LF UP převzal prof. M. Kudela, CSc., v pracovním rektora UP prof. L. Dvořák zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP. Autor 303 odborných článků a 257 přednášek na domácích i zahraničních konferencích se v klinické oblasti věnoval především gynekologické onkologii, kde zdůrazňoval multidisciplinární přístup. Na klinice zavedl a standardizoval vaginální hysterotomie, rozvíjel minimálně invazivní chirurgii a zejména hysteroskopii. Porodnicko-gynekologickou kliniku vedl od roku 1990.

-red-, foto -tj-

Program Erasmus v akademickém roce 2007/2008

Kancelář zahraničních styků RUP uzavřela k 31. 10. závěrečnou zprávu a vyučováním akademický rok 2007/2008 programu Erasmus; je tedy čas na krátké ohlédnutí a pár statistických údajů.

V tomto akademickém roce vyjelo na studijní pobyt celkem 283 studentů ze všech fakult UP. Nejvíce jich bylo z Filozofické fakulty, následovaly Fakulta tělesné kultury a Právnická fakulta. V rámci FF UP pak vyjelo nejvíce studentů ve filologických oborech, politologů a studentů aplikované ekonomie.

Nejčastěji studenti vyjžděli do Francie, Německa, Velké Británie, Španělska a Nizozemí. Tento údaj vypovídá nejen o popularitě těchto zemí mezi studenty, ale také o možnostech a kontaktech: například o Velkou Británii je velký zájem, je ale velmi problematické najít tam partnerské instituce. Souvisí to s neochotou britských studentů vyjždět za studiem do zahraničí obecně a do Evropy zvláště. Toto je ale problém prakticky ve všech „starých“ zemích EU.

Přesto UP přilákala v minulém akademickém roce 150 studentů z 19 evropských zemí. Nejvíce jich bylo z Polska, pobývali u nás i Francouzi, Slováci, Španělé a Angličané. Studovali na všech fakultách UP; nečastěji na FF, zájem byl i o PF a FTK.

Novou aktivitou v rámci programu Erasmus jsou praktické stáže studentů. UP nabídla svým studentům nejvíce možností ze všech českých vysokých škol a v roce 07/08 absolvovalo stáž 25 studentů. Nejvíce jich bylo z programů aplikované ekonomie a z FTK, kde se na organizaci stáží podílely a s vyhledáváním zaměstnavatelů pomáhaly přímo příslušné katedry; vycestovali ale i studenti například dějin umění nebo politologie.

Podobně jako u studijních pobytů byla nejčastěji hostitelem stážistů Francie, následována Belgií, Velkou Británií, Irskem a Itálií.

Je zajímavé, že mezi vyjžděcími studenty a především stážisty výrazně převažují ženy. Ze by studentky byly odváznější a podnikavější?

Program Erasmus nabízí možnost pobytu v zahraničí také akademickým pracovníkům. Přestože jich vyjždí méně než studentů, je význam těchto mobility snad ještě větší – zkušenosti vyučujících s jinými výukovými metodami, jinou kulturou země a univerzity, ale také s jiným přístupem studentů ke studiu se promítají do výuky u nás a profitují z nich i ti studenti, kteří se sami nikdy ke studiu v zahraničí neodhodlali.

V roce 07/08 vyjelo na obvykle týdenní výukové pobyty 137 akademiků, nejvíce opět z FF, PdF a FTK. Nejčastějšími hostiteli bylo Německo, Španělsko a Polsko, následovalo Slovensko a Finsko.

Na UP přijelo vyučovat 43 zahraničních akademiků, nejvíce z Německa, ale také z Polska, Velké Británie a Slovenska.

Jak je vidět, program Erasmus významně přispívá k rozšíření obzorů studentů i vyučujících na UP. Počty vyjžděcími i přijížděcími účastníky stále rostou, olomoucká univerzita patří k nejaktivnějším českým vysokým školám. Mohli bychom být spokojeni – škoda, že stále existují katedry, které svým studentům a pedagogům tuto příležitost využít neumožňují.

Mgr. Y. Vyhnančková,
vedoucí Kanceláře zahraničních styků

HABILITACE

Lékařská fakulta

Ústav farmakologie LF UP společně s Českou společností chemickou – olomoucká pobočka srdečně zvou na **habilitační přednášku RNDr. E. Kmoníčkové, CSc.** (Ústav farmakologie a toxikologie LF UK v Plzni a Ústav experimentální medicíny AV ČR, Praha), na téma „**Nová generace antivirotik s imunostimulačním účinkem**“.

Přednáška se uskuteční ve středu **17. 12. v 16.00 hod. v Malé pravé posluchárně Teoretických ústavů LF UP (Hněvotínská 3).**

O Světovém kongresu orální historie v Mexiku. Zastoupení měla také UP

V mexické Guadalajaře uspořádala Mezinárodní asociace orální historie (IOHA) v září 2008 15. světový kongres orální historie. Mezi 450 účastníky prezentovala svou práci i čtrnáctičlenná skupina z České republiky, a to s největším zastoupením z evropského kontinentu. Vedle Univerzity Karlovy v Praze a Akademie věd ČR prezentovala výsledky své badatelské činnosti také Univerzita Palackého, konkrétně Archiv UP. A úspěšně: příští kongres se uskuteční v Praze.

V krátkém rozhovoru přiblížil velké setkání orálních historiků PhDr. P. Urbášek, ředitel Archivu UP:

O čem jste na kongresu orálních historiků přednášel?

Prispěl jsem referátem na téma: *Politická a ideologická determinace v povolání vysokoškolského učitele v letech 1945–1989. Hovořil jsem o tom, že vysokoškolský učitel potřeboval k úspěšné kariéře po únoru 1948 – vedle meritokratických kritérií – také politickou kvalifikaci vyjádřenou především členstvím v komunistické straně. Tento všeobecný trend se oslaboval ve druhé polovině šedesátých let, aby hypertrofoval v letech tzv. normalizace. Jenže v tomto období šlo ze strany učitelů zahajujících svoji akademickou kariéru o zcela pragmatický „veksl“ postrádající jakékoliv ideové motivy. Učitel utilitárně přijal členství v komunistické straně za možnost vykonávat atraktivní, relativně dobře honorovanou a ve společnosti váženou profesi vysokoškolského pedagoga.*

Je také skutečností – pokud pomínu některé personální excesy známé i z Univerzity Palackého – že tato utilitární „směna“ neoslabila odborná kritéria výběru vysokoškolského učitele. Podle mého názoru také personální čistky na počátku tzv. normalizace znamenaly konec českého stranického intelektuála. Intelektuály totiž komunistická strana nesporně přitahovala (ale současně pravidelně exkldovala) od data svého vzniku. Od roku 1969 však stranického intelektuála nahradil pouhý držitel „rudé pracovní knížky“.

Zaznamenal jste nějakou zpětnou vazbu?

Myšlím, že se můj příspěvek setkal se zájmem. V průběhu kongresu jsem byl často žádán o text svého příspěvku. V téhle oblasti pořadatelé kongresu poněkud zklamali. Překládaly se totiž jen početně největší panely, méně početnější panely postrádaly texty příspěvků i abstrakt. Trochu mne překvapilo, že nebylo na kongresu

simultánně tlumočeno, což způsobovalo blok v komunikaci.

Jaké zkušenosti, poznatky jste si z Mexika naopak přivezl?

Kongres byl rozdělen do deseti panelů, které zahrnovaly další rozdělené podlé témat referátů jednotlivých příspěvovatelů.

Z České republiky aktivně vystoupili všichni zástupci. Poprvé jsem měl možnost setkat se s výběrem světové asociace, měl jsem možnost potkat se s nejvýznamnějšími osobnostmi orální historie. Např. jsem mohl hovořit s Italem Portellim, který je jedním z nejvýznamnějších teoretiků orální historie na světě. Pan Portelli je romanopisec, píše velmi sdělně. Byl jsem také překvapen, jak neformálně celý kongres probíhal. To se třeba projevilo i na oblečení účastníků. Obleky či alespoň saka našich vystupujících byly v příkrém kontrastu s tričky, džínami, klobouky či roztočivými účesy především účastníků z Jižní a Střední Ameriky. Orální historie se totiž pěstuje především v těchto zemích, kde klasické „papírové“ archivnictví nemá potřebnou tradici a úroveň. Rád bych podotkl, že aktivně se kongresu účastnili i čeští studenti. Pobyt jim výrazně dotovala jejich mateřská fakulta (Fakulta humanitních studií UK), což je nepochybně pozoruhodné.

Jaké byly vlastně počátky orální historie v ČR?

Orální historie se ve druhé polovině devadesátých let minulého století konstituovala v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, kde posléze doc. M. Vaněk založil Centrum orální historie. Také Archiv UP se budování orální historie u nás aktivně účastnil. Olomouc totiž byla vůbec prvním místem v České republice, kde začala probíhat vysokoškolská výuka orální historie, a to na

PhDr. Pavel Urbášek, ředitel Archivu UP, historik, zabývající se moderními českými dějinami, se do současné doby podílel na všech dosud uskutečněných projektech v oboru orální historie. Je spoluautorem rozsáhlé dvoudílné publikace *Vítězové? Poráženi?*, jež získala titul

Historická kniha roku 2005 v anketě časopisu „Dějiny a současnost“, renomované kulturněhistorické revue. V současné době je dokončen další projekt orálních historiků – výsledky přinesou veřejnosti publikaci zahrnující rozhovory s tzv. pracující inteligencí a dělnickou třídou včetně interpretační studie. Knihu v příštím roce vydá nakladatelství Academia.

Katedře historie FF UP. V souvislosti s tím se na Filozofické fakultě uvažovalo o vzniku akreditovaného bakalářského oboru, který by se soustředil na výuku orální historie a soudobých dějin. To se ale neuskutečnilo. Od letošního studijního roku vznikl navazující magisterský obor Orální historie a soudobé dějiny na Fakultě humanitních studií UK v Praze. Osobně jsem se podílel na všech třech projektech, které byly v oboru orální historie uskutečněny. Poprvé, v roce 1996, to byla práce na projektu o revolučních studentech z roku 1989. Výsledkem byla publikace „Sto studentských revolucí“. Poté jsem se účastnil projektu o komunistických funkcionářích a příslušnících disentu. Jedna z výsledných knih vzešlých z tohoto projektu „Vítězové? Poráženi?“ obdržela dokonce cenu za historickou knihu roku 2005. V současné době jsme dokončili třetí projekt, rozhovory s tzv. pracující inteligencí a dělnickou třídou v období normalizace 1969–1989. Přípravená kniha, která bude zahrnovat jak rozhovory, tak interpretační studie, vyjde v příštím roce v nakladatelství Academia.

Vzhledem k tomu, že příští celosvětové setkání se uskuteční v Praze, je nasnadě otázka: Jakým způsobem je místo kongresu vybíráno?

Kongres se koná jednou za dva roky a při rozhodování hraje nemalou úlohu také regionální aspekt. Česká delegace vezla do Mexika prezentaci, ve které účastníky kongresu pozval do Prahy V. Havel, což mělo pochopitelně mimořádný ohlas. Proti Praze kandidovaly Singapur a japonská Osaka, když se předem kandidatury vzdal ruský Petrohrad. V následujícím funkčním období bude Evropu zastupovat ve výkonném výboru Mezinárodní asociace orální historie doc. M. Vaněk, který stojí v čele národní české asociace (COHA) konstituované v roce 2007.

Nezamýšleli jste do kongresového programu v roce 2010 zahrnout také Olomouc?

Původně ano. Jenže výkonný výbor IOHA striktně stanovil maximální hranici konferenčního poplatku, která je asi o polovinu nižší, než jsme uvažovali my. Z tohoto důvodu došlo ke zkrácení délky celého kongresu a pro konání alespoň části kongresu v Olomouci tak není dostatečný prostor. Olomoučtí badatelé z oblasti soudobé historie však mají pochopitelně možnost se kongresu aktivně zúčastnit. Záštitu nad celou akcí, která se uskuteční v červenci 2010, převzali bývalý prezident V. Havel a předseda Parlamentu ČR Miloslav Vlček.

Ptala se M. Hronová, foto archiv ŽUP a PhDr. P. Urbáška

PROJEKTOVÝ SERVIS

Projekty z programu „Záchrané programy pro zvláště chráněné druhy“ – první výzva

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo 28. 11. první výzvu k předkládání žádostí do programu „Záchrané programy pro zvláště chráněné druhy“ v rámci Finančních mechanismů EHP a Norska. Celková alokovaná částka pro tuto výzvu činí 5 200 000 Kč.

Projekty lze podávat ve dvou oblastech podpory

1. Realizace přijatých záchraných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů.

2. Příprava nových záchraných programů a programů péče pro prioritní druhy.

Výše podpory

Finanční podpora může být udělena max. do výše 2 440 000 Kč/projekt a minimálně ve výši 24 500 Kč/projekt. Výše podpory bude vždy dosahovat 100% celkových oprávněných nákladů projektu (spoluřadování projektu žadateli není požadováno).

Doba realizace projektu

Minimální doba realizace projektu z programu „Záchrané programy pro zvláště chráněné druhy“ jsou tři měsíce, maximální doba realizace je 19 měsíců. Realizace všech podpořených projektů musí být ukončena do 31. 10. 2010.

Oprávnění žadatelé:

– právnické osoby; obecně prospěšné společnosti; územní samosprávné celky (obce a kraje); občanská sdružení; svazky obcí; příspěvkové organizace; organizační složky státu.

Termín ukončení přijímání projektových žádostí:

6. 2. 2009.

Pokud budete mít zájem o podání projektového záměru v rámci výše uvedené výzvy, neváhejte se na nás obrátit. Rádi vám s přípravou projektové žádosti pomůžeme.

Projektový servis UP, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc, tel.: 585 631 421, fax: 585 631 401, e-mail: info@psup.cz, www.psup.cz.

Příležitosti vycestovat do zahraničí je pro studenty dostatek

Zahraníční pobyty byly přínosem odjakživa. Vždyť už naši předkové oceňovali, když jel někdo tzv. na zkušenou. V dnešní době je nabídka zahraničních pobytů téměř neomezená, a to nejen v rámci turismu, ale i jako místo pro stáž nebo studium pro studenty vysokých škol. Mnozí studenti však, navzdory četným nabídkám vyvěšeným na nástěnkách doslova po celé univerzitě, této možnosti nevyužijí. Někteří říkají, že je nespravedlivé, že na různých fakultách je různý počet žadatelů, a tím pádem různě velká či malá šance být pro studijní pobyt vybrán. Jiní argumentují finanční náročností pobytu. A do třetice pak mnoho studentů říká, že získaná zkušenost za cenu prodloužení studia, odloučení od rodiny a přátel prostě nestojí. Kde je ona pověstná pravda? Zeptali jsme se studentů i těch, kteří jim s pobyty pomáhají.

Nabídka programů na UP

Co se týká nabídek možností studia v zahraničí, myslím, že nabídka je široká. Student nejenže v zahraničí může studovat, ale může zkusit i pracovní stáž, říká referentka pro zahraniční styky J. Hořáková z Děkanátu Filozofické fakulty UP. Rovnou přitom vyjmenovává možnosti, které studenti UP mají. *Tím nejznámějším a nejvyhledávanějším programem je Lifelong Learning Programme, tedy Erasmus. Ten se však týká země EU, navíc přes něj můžete vyjet pouze jednou za studium. Proto studenti často využívají další program a tím je tzv. Mobilita, který studenti znají také jako „Free movera“.* Jedná se o rozvojový program MŠMT ČR. Program finančně podporuje studium studentů VŠ v zahraničí v rámci smluv o přímé smluvní spolupráci mezi vysokými školami, popř. formou FREE MOVERS. Zájem je každý rok velký. Například v roce 2008 bylo uspokojeno 52 studentů z 85 žadatelů. Program je určen především studentům, kteří chtějí studovat na univerzitách mimo EU. Studenti jsou do zahraničí vysíláni také na základě mezinárodních smluv. Bohužel o tomto programu Domu zahraničních služeb MŠMT ČR ví málo studentů a i když spousta informací „visí“ na našich webových stránkách, rozasílaly se na katedry letáky a u buřetu je nástěnka s informacemi o možnostech studia v zahraničí, využilo tuto možnost 21 studentů. Přitom se zde nacházejí letní školy, studijní

▲ Studenti Přírodovědecké fakulty UP ve Španělsku

stáže pro studenty bakalářského, magisterského i doktorského studia, stáže pro učitele. To jsou tedy nejčastěji využívané programy.

Tím však nabídka zdaleka nekončí. Další možnosti skýtá rozsáhlý projekt Ceepus, ve kterém se obyvatelé střední Evropy mohou ucházet o velmi atraktivní stipendia udělovaná organizací Central European Exchange Programme for University Studies. Mezi méně využívané programy pak patří Merrillov program, Višegrádský fond, Fulbrightova nadace a další.

Vlastní zkušenosti

Poměrně hodně studentů využilo v minulosti i program Leonardo, prostřednictvím kterého studenti absolvují zahraniční praxe. Tento program je nyní mezi studenty znám jako Erasmus 2. *V rámci programu Leonardo jsem byla 4 měsíce v Gentu v Belgii. Jednalo se o pracovní stáž, ale já jsem přesto zároveň navštěvovala i školu, přestože to není přímo podmínkou. Ve firmě jsme pracovali například na tvorbě slovníku a dalších věcí. Není však nejdůležitější, co je naplní práce. Pobyt pro mě byl nesmírně důležitý a myslím si, že je to tak stejně pro všechny, kdo studují cizí jazyk. Program byl navíc skvělý po finanční stránce. Záleží hodně na firmě, jak to zařídí, ale i když jsem dostávala peníze nepravidelně, za měsíc to dělalo celkem asi 650 euro, s čímž se i v Belgii dalo slušně vyžít. Koleje jsem navíc sehnala za 200 euro na měsíc, uvedla studentka Nizozemské filologie pro odborný jazyk na FF UP P. Kunčarová, která se programu Leonardo zúčastnila. A snad i díky těmto veskrze kladným zážitkům a zkušenostem se do zahraničí vydala znovu. Druhý pobyt jsem absolvovala na univerzitě v Utrechtu v Nizozemsku. Byl to studijní pobyt v rámci programu Erasmus a pravda je, že po finanční stránce je tento program problematictější. Paušální příspěvek pro Nizozemsko činí 410 euro na měsíc a přitom nejlevněj-*

*ší koleje, které se mi podařilo sehnat, stály měsíčně 390 euro. Je však potřeba přiznat, že jsem si zažádala o stipendium Olomouckého kraje a na 5 měsíců jsem získala další podporu ve výši 150 euro na měsíc, což mi výrazně pomohlo. Přesto jsem na pobyt musela dopláct nemalou částkou, což mi jako příspěvek na vzdělání věnovala babička, přiznala P. Kunčarová. Absolvované pobyty pro ni však měly i jednu méně příjemnou dohru. Tím, že jsem byla v zahraničí dvakrát na poměrně dlouhou dobu, tak byly problémy s uznávaním kreditů a musela jsem o rok prodlužovat, říká s vysvětlením, proč je v nižším ročníku než bývali spolužáci. Zdůrazňuje také, že pro studenty studující obory vázané na jiné země jsou zahraniční pobyty velice důležité a pomohou nejen po jazykové stránce, ale i zorientovat se v dané zemi. Svůj názor má i na to, proč někteří její spolužáci možnost zahraničního pobytu nevyužili. *Vím, že pro některé je skutečně problematické se odloučit od rodiny a případných povinností, pro mnohé je také příliš drahé to, co si student musí k pobytu připlatit ze svého. Nezasílám ale, že obor od oboru jsou šance jiné. Když je člověk nucen zabydlit se na delší dobu v zahraničí, musí se do značné míry přizpůsobit místním a naučit se respektovat jejich životní styl a kulturu, říká ze svých vlastních zkušeností.**

Různé nároky na finance
Zahraníční pobyty tedy z výše uvedených zkušeností vypadají lákavé. Mají ale stejné podmínky a stejné výhody i pro studenty jiných fakult? *Myslím si, že pro nás z Česka, a to nejen pro geoinformatiky z UP, obecně jet do ostatních států střední Evropy není takovým přínosem jako na západ. A tam je to pak problém financování. Osobně bych asi na vyslovené studijní pobyt do států střední Evropy nejel. Zajímavá může*

*být práce na projektu, ale je těžké dopředu poznat, jestli projekt dobrý je nebo není. Pak je samozřejmě lepší dobrý projekt v Maďarsku než špatný ve Švédsku, myslí si J. Heisig z PŘF UP. A jeho slova potvrzuje i vedoucí studijního oddělení Přírodovědecké fakulty UP D. Gronychová, která vyřizuje zahraniční záležitosti studentů. *Je těžké říci, jestli zájem studentů je malý, nebo velký, jestli na té které fakultě je více žadatelů, nebo méně a proč. Studenty k zahraničním pobytům vedou různé zájmy a každý podle toho je ochoten dle svých možností něco obětovat. Při výběru zahraničního pobytu totiž hodně záleží na destinaci, například příspěvek z projektu Erasmus mnohde nestačí ani na zaplacení ubytování. Pokud například přijde studentka a spolu najdeme, že nejlevnější koleje v Anglii stojí**

▲ Studentka P. Gončarová v belgickém Gentu

přes 200 euro a oproti příspěvku si bude muset ještě doplácet, tak je jasné, že další náklady, jako je cesta, jídlo a podobně nebudou stát málo a musí si je hradit ze svého. Problémem tedy může být, a v mnoha případech i je, ekonomická situace v rodině. Je těžké soudit, proč nechtějí někteří studenti do zahraničí jet, ale je pochopitelné, že pokud nemají za sebou rodinu, která jim pobyt částečně zaplatí, tak si to dovolit nemohou. A pro mnohé je těžké veřejně přiznat ekonomické důvody, tak raději volí taktiku mlčení, přiznává hlavní problém D. Gronychová. Obecně bych ale řekla, že zájem studentů je. A pokud chtějí a mají zájem, tak je jim to ze strany univerzity umožněno, uvádí na závěr.

To, že s troškou skromnosti a vyřizování jde pobyt zařídit i bez velkého finančního zatížení rodinné pokladny dokazuje poslední příklad. Čtyři studenti geoinformatiky na PŘF UP – H. Dvorníková, M. Hovorková, J. Bojko a K. Szkandera se letos na jaře vydali na tři měsíce do Španělska na Autonomus University v Barceloně v rámci programu mobililit. Orientační výdaje jsou uvedeny v seznamu, ale nejdůležitější je, že studenti ze svých peněz dopláceli pouze asi osm tisíc korun a přitom poznali mnoho nových míst, byli na několika výletech a v rámci kurzu katalánštiny se naučili i základy cizího jazyka. *Celkový pobyt ve Španělsku mi dokázal, že jsem schopna přizpůsobit se cizí zemi a bez problémů se po pár týdnech orientovat i v cizí řeči. Španělští spolubydliči nám přiblížili španělskou kulturu i tradiční jídla, navštívili jsme navíc například památky v Barceloně a Tarragoně, které nám přiblížily kulturní vývoj Španělska, říká H. Dvorníková. Oněch osm tisíc korun, které zaplatili studenti navíc nad rámec příspěvku z programu mobililit, je přitom mnohem méně, než stojí tři měsíce se vším všudy na kolejkách v Olomouci.*

A. Vondráková, foto archiv studentů UP

Výdaje - ŠPANEĚLSKO 2008	
Ubytování	17 500,-
Doprava	4 500,-
Strava	8 000,-
Výlety	3 000,-
Kapesné	5 000,-
Celkem	38 000,-
Příspěvek	30 000,-
Vlastní investice	8 000,-

Upozornění prodejny skript a odborné literatury Vydavatelství UP

Z důvodů provedení fyzické inventury zásob k 31. 12. 2008 a čerpání řádné dovolené pracovníků prodejny bude v závěru roku 2008 a na počátku roku 2009 upravena prodejní doba následovně:

- 8. 12.–12. 12. 2008 – otevřeno 9.00–12.00 hod., odpoledne zavřeno;
- 15. 12. 2008–7. 1. 2009 – prodejna zavřena.

Centrum MS léčí postižené roztroušenou sklerózou

Unie Roska ČR je organizace sdružující postižené roztroušenou sklerózou (RS). Kromě ústředních orgánů má rozvětvenou síť 38 regionálních organizací. Jednou z nich je i regionální organizace Roska Olomouc. Na domovských stránkách Unie Roska – www.roska.eu – můžeme také najít přehled lékařských MS center. Většina center MS (multiple sclerosis) působí při fakultních nemocnicích, čtyři nefakultní regionální centra fungují při nemocnicích v Českých Budějovicích, Pardubicích, Teplicích a Zlíně. Lékařské Centrum MS v Olomouci pracuje při Fakultní nemocnici Olomouc. Většina členů regionální organizace Roska je jejich pacienti. Starají se o ně především odborný garant organizace Roska MUDr. J. Mareš a MUDr. V. Sládková.

Při léčení je kladen důraz na včasnost. Diagnózu je třeba určit specializovaným vyšetřením právě na některém Centru MS, jak s použitím lumbální punkce a následného rozboru mozkomíšního moku, tak vyšetření na magnetické rezonanci. Když se před 15 lety objevil jako lék 1. volby interferon beta, měl nálepku „záračný“. Dnes je tento přívalstek přidělen protizánětlivému léku Tysabri s účinnou látkou natalizumab, který je do léčby zařazen od dubna 2007. Ale všechno je nutné brát střízlivě a diferencovaně, určitý lék pomůže jen určitě skupině pacientů. V éře beta-teronů a natalizumabu svůj comeback prožívají kortikoidy a cytotatika. Lékaři již ustoupili od dlouhodobého podávání v tabletách, přednost se dává nárazovým infuzím s časovými odstupy. Tím jsou omezeny nežádoucí vedlejší účinky těchto preparátů. MUDr. J. Mareš, když přijde mezi nás, referuje o novinkách v léčbě, např. o testování nových imunomodulačních léků, ústního spreje na bázi konopí aj.

Mnohé můžeme udělat pro sebe my pacienti. Vnímáme, že také nejsme proti chorobě zcela bezmocní. V první řadě věříme na rehabilitaci. Ve znamení rehabilitace probíhají naše aktivity v organizaci Roska. Je nás 37 členů. Každé úterý chodíme cvičit se zkušenou cvičitelkou. Ve cvičení převažují prvky jógy. Intenzivní cvičení je náplní našich týdenních až desetidenních rekondičních pobytů, na které každý rok jezdíme. Někdy jsou spojeny s plaváním v bazénu, někdy s jízdou na koni.

Se zajišťováním rekondičních pobytů máme velké starosti, jsou rok od roku dražší. Jejich financování je z více zdrojů. Část nákladů hradí Unie Roska ČR, úspěš-

né byvají naše projekty podávané na Magistrát města Olomouce, připívají nám obecní úřady z vesnic, odkud pocházejí naši členové. Se získáváním sponzorů mezi farmaceutickými firmami nám pomáhá odborný garant MUDr. J. Mareš. Samozřejmě značnou část si hradíme my sami.

Další velký problém je vhodné ubytovací zařízení. Když se na internetu dovíme, že zařízení má bezbariérový přístup, je třeba to ověřit na místě. Mezi našimi členy je 11 vozíčkářů a jim všem je nutné bezbariérovou dostupnost zajistit. Na rekon-

Roztroušená skleróza je chronické autoimunitní zánětlivé onemocnění. U postižených se vytvářejí mnohočetná ložiska postihující bílou hmotu centrálního nervového systému. Dochází k poruchám a úbytku myelinového obalu nervových vláken, proto je tato choroba označována jako demyelinizační onemocnění. Při chorobném procesu může dojít i k nevratné ztrátě nervových vláken. Léčba RS by v ideálním případě měla být schopna potlačit zánět, dovolit obnovení myelinu a zabránit ztrátě nervových vláken. Vyléčit roztroušenou sklerózu medicína zatím neumí. Jde navíc o multifaktoriální chorobu, tzn. že u každého člověka jsou přítomny různé faktory v různém poměru. Steží lze tedy očekávat, že se objeví univerzální lék. Ve zpomalení rozvoje choroby a utlumení jejích příznaků (např. poruchy hybnosti, zamíření oka, rozostřené vidění, inkontinence) dosáhla lékařská věda velkých úspěchů.

selen a zinek (magnesium s pyridoxinem máme na recept), mimo letní sezónu vitamíny, nejméně dvakrát za rok milgammu N, pupalkový, konopný nebo rybí olej, tinktury z pupenů rostlin, Wobenzym... Toto všechno jsou však přípravky, které si kupujeme. Jelikož jsme všichni odkázáni na invalidní nebo starobní důchod, musíme pečlivě vážit, co si můžeme dovolit. Naše setkávání na schůzkách i na rekondičích nám vždy pozvedne náladu, dodává nám pocit sounáležitosti a sílu do boje s chorobou.

M. Nádvořníková

Vzpomínky

Vzpomínka na „staříčkého kantora“

Kdo je onen „staříčkový kantor“? Člověk, kterého si velice vážím a vždy na něho budu vzpomínat s velkým obdivem. Naše první setkání proběhlo při přednášce z fylogeneze a systému strunatců na Katedře zoologie a antropologie Přírodovědecké fakulty UP v roce 1999. Optimismus a energie, které z něho vyzařovaly, se nedaly přehlédnout. Když přednášel, tak s obrovským zájmem a nadšením. Mé rozhodování ohledně diplomové práce bylo rychlé. Rozhodla jsem se právě pro něho, pro pana docenta Evžena Opatrného, který mě přijal, a já se stala jeho diplomantkou (tou poslední). Při naší spolupráci jsem měla možnost pana docenta poznat nejen jako odborníka, ale také jako člověka všestranně založeného a s mnohými životními zkušenostmi. Vyprávěl mi o své lásce k divadlu Semafor a k Osvobozenému divadlu. S jeho velkou zálibou v řezbářství jsem měla možnost setkat se osobně při výstavě „dřevíček“ v prostorách Vědecké knihovny v Olomouci v roce 2002. Sama jsem jich také několik obdržela jako dárek a poté i jako vzpomínku na pana docenta. Samozřejmě to byly mořské panny – řekla bych přímo vašeři pana docenta. Společně téma jsme měli ve fotografování...

Třetího prosince by pan doc. RNDr. Evžen Opatrný, CSc., oslavil své 73. narozeniny a já bych na něj chtěla vzpomenout několika větami, které mi napsal letos v únoru po návratu ze svého pobytu v lázních (a na závěr svého dopisu nezapomněl připojit své oblíbené „Váš staříčkový kantor“): „Pro mě jsou studenti moji mladší profesní kolegové, kteří jsou za mnou jen o určitý věkový rozdíl, a tím i o určitou dávku znalostí, které ale průběžně dohánějí. Ostatně, co se týče toho mého věkového náskoku – v mém případě už zhruba půl století – řekl bych, že v současnosti se z takové přednosti už ani moc neradují! Ale to je život.“

P. Hospodková, Vysoké Mýto, foto rodinný archiv

Děkanka Právnické fakulty UP v Olomouci vyhláší

výběrové řízení

na pozici pracovníka Centra pro vědu a výzkum – projektový manažer Právnické fakulty UP.

Předpoklady: vysokoškolské vzdělání, nejlépe ekonomického zaměření, znalost práce na počítači, schopnost samostatné práce, zkušenosti s projektovou činností, občanská bezúhonnost.

Příhlásky písemně, doložené strukturovaným životopisem a přehledem dosavadní praxe včetně kopii příslušných dokladů, zašlete na adresu: Právnická fakulta UP, personální oddělení, tř. 17. listopadu 8, 771 11 Olomouc (tel.: 585 637 531, fax: 585 637 506, www.upol.cz/fakulty/pf/uredni-deska-pf/).

Termín přihlášek: nejpozději do 5. 1. 2009.

Termín výběrového řízení: leden 2009.

Centrum jazykové přípravy Pedagogické fakulty UP vás srdečně zve na konferenci

Inovativní přístupy ve výuce cizích jazyků studentů nefilologických oborů na pedagogických fakultách,

která se uskuteční 5. 2. 2009

na vysokoškolských kolejích J. L. Fischera.

Setkání je zaměřeno na aktivní odbornou diskusi a výměnu zkušeností s výukou cizího jazyka studentů nefilologických oborů.

Anketa k webu UP

Univerzita Palackého v Olomouci připravuje změny v designu, struktuře i technologickém zajištění webových stránek a intranetu UP. Změny mají zlepšit orientaci návštěvníků stránek a optimalizovat přístup k databázím a intranetovým službám. Součástí plánu změn webových stránek UP je i analýza potřeb návštěvníků stránek, a to prostřednictvím ankety, která je umístěna na adrese <http://www.upol.cz/odkazy/intranet/anketa-k-webu-up/>. Výstupy z ankety budou jednou z forem, která pomůže upřesnit požadavky na změny. Informace o průběhu příprav budou k dispozici v Aktualitách na www.upol.cz.

Rozšíření Web of Science o Conference Proceedings

Citační databáze Web of Science byla rozšířena o dvě další databáze:

- Conference Proceedings Citation Index – Science;
- Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities.

Uvedené databáze obsahují příspěvky z odborných konferencí, sympózií, seminářů, kolokvií, workshopů atd., uveřejněných ve sbornících a dalších publikacích. Právě na těchto akcích jsou často poprvé zveřejňovány nové myšlenky, které udávají směr dalšího vývoje. Jsou proto nezastupitelným zdrojem informací.

Přístup do databáze WOS: <http://isiknowledge.com>.

Projekty CEEPUS na akademický rok 2009/2010

CEEPUS nyní umožňuje spolupráci v těchto zemích: Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Makedonie, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, spolupracuje též Příština-Kosovo.

Termín k podávání projektů síti univerzit na příští akademický rok je 15. leden.

Kontaktní adresa: RNDr. J. Nováková, Dům zahraničních služeb MŠMT ČR, Senovážné náměstí 26,

Praha 1, e-mail: ceepus@dzs.cz
Další informace: www.ceepus.info.

Výplatní termíny v roce 2009

Leden: 12. 2.; únor: 12. 3.; březen: 9. 4.; duben: 14. 5.; květen: 11. 6.; červen: 13. 7.; červenec: 12. 8.; srpen: 10. 9.; září: 12. 10.; říjen: 12. 11.; listopad: 10. 12.; prosinec: 12. 1. 2010.

Olomoucké osmičky aneb V Olomouci před 90 lety

Během roku 1918, posledního roku 1. světové války, se prohluboval rozvrat habsburské monarchie. V čele českých státoprávních snah v Olomouci stál zdejší advokát a zemský poslanec Richard Fischer. Už 28. dubna 1918 se konalo v Národním domě shromáždění českých politických stran, na němž zazněl požadavek národní samostatnosti, zatímco olomoučtí Němci uspořádali 9. června Volkstag, Lidový den. Dne 26. října byl založen okresní Národní výbor v Olomouci, jehož prozatímním předsedou byl zvolen Richard Fischer, a tak po vyhlášení samostatné Československé republiky 28. října 1918 mohl tento orgán prostřednictvím svých deputací nazítí po deváté hodině bez průtahů a odporu převzít moc na okresním hejtmánství, poštovním úřadě, krajském soudu, státním zastupitelství, ředitelství státních drah a finančním úřadě. Velitel olomoucké posádky generál Schreiter se sice zprvu předání moci bránil, ale když zjistil, že vojáci masově opouštějí kasárny, rezignoval. Kolem druhé hodiny odpolední se u Národního domu shromáždilo jádro průvodu, jenž poté dorazil v počtu asi 25 tisíc lidí před olomouckou radnicí. Tam již zasedali členové Národního výboru, kteří vystoupili na neočekávané manifestaci s projevy a pozvali přítomné na oslavní tábory lidu 3. listopadu 1918. Tábory lidu se ve městě, vyzdobeném červenobílými slovanskými prapory, poněvadž trojbarevná státní vlajka vznikla později, účastnilo na 60 tisíc lidí. Německá správa města sice proti převratu protestovala u zemské politické správy, nicméně 11. listopadu 1918 odstoupila a 17. listopadu byla jmenována správní komise, sestávající z šestnácti Čechů a osmi Němců v čele s Richardem Fischerem jako vládním komisařem. Olomoucký Národní výbor ukončil svou činnost 30. prosince 1918 s tím, že své úkoly, především převzetí moci a vybudování české správy města, zdárně uskutečnil.

▲ JUDr. Richard Fischer (nar. 27. 3. 1872 v Lošticích, zemř. 5. 2. 1954 v Olomouci), olomoucký „muž 28. října“ a starosta hlavního města Olomouce v letech 1923–1939. Fotografie z roku 1937

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...**13. PROSINCE**

Adventní koncert. „Ad maior Dei gloriam“. Účinkují Musica Figuralis, Societas Incognitorum. UC UP, Atrium, 19 hod.

15. PROSINCE

A. Nelega: Taxi vinyl. Městská povidka současné rumunské dramatičky. Česká premiéra. Divadlo Tramtarie, 19.30 hod.

16. PROSINCE

M. Čejka, Ph.D.: Aktuální situace na poli vztahu náboženství a politiky v Izraeli. Z cyklu přednášek o židovské kultuře. Katedra judaistiky FF UP (tř. 1. Máje 5), přednáškový sál v 1. patře, 11.30 hod.

V. Kracík, Jirka básnička: Historky z podsvětí 3 aneb Velký bratr mlčí (kabaret). Divadlo Tramtarie, 19.30 hod.

Mgr. M. Botur (PřF UP): States on commutative basic algebras. Seminář s univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF UP (Tomkova 40), posluchárna č. 301, od 13 hod.

ThDr. P. Černý, Th.D. (předseda Rady Církve bratrské, předseda Ekumenické rady církví v ČR): **Křesťanská misie ve dvoutřetinovém světě a její kulturní dimenze.** CMTF UP, místnost 3/1, 1. poschodí, 17.15 hod.

Fair Trade – příležitost pro Madagaskar? Rozvojový večer. UC UP, Filmový sál, 19 hod.

17. PROSINCE

P. Maňák: Čtení (nejen) o ruce. Uvítání knihy, autorské čtení. Divadlo hudby, 19.30 hod.

Tajemství hradu v Karpatech. Filmový klub. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

Alibaba – vánoční koncert. U-klub, 20 hod.

Filmové nášupy v Tramtarii: Martin Kopp (nezávislé filmy). Divadlo Tramtarie, 19.30 hod.

21. PROSINCE

Vánoční příběh (pohádka). Divadlo Tramtarie, 16 hod.

-red-

Listopadová produkce**Cyriometodějská fakulta**

Opatrný, D. (odp. red.): *Studia theologica* č. 34. Teologický časopis. 110 s. Prodejné.

Filozofická fakulta

Hrdinová, E.: *Otto František Babler*. 1. vyd., 126 s. Prodejné.

Pedagogická fakulta

Lečbých, M.: *Mentální retardace v dospívání a mladé dospělosti*. 1. vyd., 250 s. Prodejné.

Nelešovská, A., Šmelová, E.: *Modularizace a její aplikace v bakalářském studijním oboru Učitelství pro MŠ*. 1. vyd., 142 s. Prodejné.

Soubustová, J.: *Deutsche somatische Phraseologie mit Beispielen und Übungen*. 1. vyd., CD. Neprodejné.

Kropáč, J.: *Technické materiály pro učitele – obecné základy*. 1. vyd., CD. Neprodejné.

Kropáč, J., Serafín, Č.: *Teoretické základy technických předmětů I*. 1. vyd., CD. Neprodejné.

Havelka, M., Kubiček, Z.: *Teoretické základy technických předmětů II*. 1. vyd., CD. Neprodejné.

Právnická fakulta

Hamulák O.: *Ústavní právo EU. Rukověť pro seminární výuku*. 1. vyd., 198 s. Prodejné.

Kličová, R.: *Verwaltungsrecht im Fremdsprachenunterricht*. 1. vyd., 104 s. Prodejné.

Přírodovědecká fakulta

Voženilek, V., a kol.: *Hranicko a atlas rozvoje mikroregionu*. 1. vyd., 176 s. Prodejné.

Daněk, P., a kol.: *Approaching the Other: The Four Projects of Western Domination*. 1. vyd., 176 s. Neprodejné.

Hůlka, K. (ed.): *Efektivity pohybového zatížení v edukačním prostředí tělesné výchovy a sportu*. Sborník. 1. vyd., 106 s. Neprodejné.

Smolová, I.: *Těžba nerostných surovin na území ČR a její geografické aspekty*. 1. vyd., 196 s. Prodejné.

Švrček, J.: *Tvorba a využití gradovaných řetězců matematických úloh*. 1. vyd., 48 s. Prodejné.

Švrček, J. (ed.): *Problems & solutions. Results*. 1. vyd., 20 s. Neprodejné.

Ostatní

Kadeřáková Doubravová, P. (hl. aut.): *Rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě*. Sborník příspěvků z konference. 1. vyd., 80 s. Vydáno i na CD. Neprodejné.

Komenda, S.: *Hry a hrátky*. 1. vyd., 244 s. Neprodejné.

Šiška, Z.: *Tichá kvarteta*. 1. vyd., 72 s. Neprodejné.

Institut celoživotního vzdělávání (FF)

Klímentová, E.: *Sociální politika III*. 1. vyd. CD. Neprodejné.

-kop-

Autor: M. Krmářek